

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 05/L-023

O DOJENJU

Skupština Republike Kosova,

Na osnovu člana 65. (1) Ustava Republike Kosova,

Usvaja:

ZAKON O DOJENJU

Član 1.
Svrha

1. Ovaj zakon štiti ishranu majčnim mlekom putem njegovog podsticanja i promovisanja, kao i ograničavanja marketinga određenih prehrambenih proizvoda, definisanih po ovom zakonu, za odojčad i malu decu.

2. Ovaj zakon je približen Direktivi Komisije 2006/141, od 22. decembra 2006. o mlečnoj formuli i narednom formulom koja menja Direktivu br. 1999/21/EC, kao i Pravilniku (EU) br. 609/2013 Parlamenta i Evropskog Saveta od 12. juna 2013. o hrani namenjenoj bebama i maloj deci, hrani za posebnu medicinsku upotrebu i punoj dijetalnoj zameni za kontrolu težine.

Član 2. Delokrug

Odredbe ovog zakona sprovode zdravstveni radnici, zdravstvene ustanove, profesionalne zdravstvena društva, institucijama za brigu i negu odojčadi i male dece, proizvođači, distributeri, osoblje marketinga određenih proizvoda za odojčad i malu decu, i ostali subjekti zakona definisani ovim zakonom.

Član 3. Definicije

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **Flašica sa cuclom** - Flašica sa veštačkom cuclom za hranjenje koja se koristi za ishranu odojčeta ili malog deteta;

1.2. **Codex Alimentarius** - Zbir standarda, prakse, smernica i drugih međunarodno prihvaćenih preporuka u vezi sa hranom, proizvodnjom hrane i njenom bezbednošću;

1.3. **Codex Alimentarius Komision** - telo Ujedinjenih Nacija, koje ima za cilj da zaštiti zdravlje potrošača i poštovanje pravne prakse međunarodne trgovine hranom;

1.4. **Cucla varalica** - veštačka cucla koja služi za cuclanje od strane odojčadi;

1.5. **Distributer** - pravno ili fizičko lice u javnom ili privatnom sektoru koje se bavi, direktno ili indirektno, distribucijom na malo i veliko određenih proizvoda;

1.6. **Etiketa** - list, znak, beleška crtež, figura ili bilo koje vizuelno predstavljanje, pisanje, štampanje, gravura; obeležena, sa utisnutim pečatom, nalepljena ili priložena na drugi način na određenom proizvodu;

1.7. **Malo dete** - dete uzrasta od jedne (1) do tri (3) godine;

1.8. **Dopunska formula** - mleko ili slični mlečni proizvod, životinjskog ili biljnog porekla, industrijski pripremljen, u skladu sa relevantnim preporukama standarda Codex Alimentarius, kupljen ili predstavljen kao pogodan za ishranu odojčadi starije od šest (6) meseci;

1.9. **Mlečna formula** - prehrambeni proizvod namenjen za ishranu odojčadi u prvim mesecima života, koja ispunjava prehrambene potrebe, dok se ne počne sa odgovarajućom dopunskom ishranom;

1.10. **Odojče** - dete do dvanaest (12) meseci starosti;

1.11. **Marketing** - promocija, distribucija, prodaja, reklamiranje proizvoda preko javne direktne prezentacije ili širih usluga informisanja;

1.12. **Uzorak** - mala i odabrana količina proizvoda koja se daje besplatno;

1.13. **Pakovanje** - svaki oblik ambalaže proizvoda, kao namenjene jedinice za prodaju, uključujući i bilo koji materijal koji služi za omot ambalaže;

1.14. **Marketinško osoblje** - fizička i pravna lica čija funkcija obuhvata marketing određenih proizvoda iz delokruga ovog zakona;

1.15. **Određeni proizvodi:**

1.15.1. Mlečna formula;

1.15.2. Bilo koji proizvod kojem se vrši marketing ili se na bilo koji drugi način prezentira kao prikladan za ishranu odojčadi do šest (6) meseci starosti;

1.15.3. Dopunska formula;

1.15.4. Bilo koja druga vrsta mleka ili proizvoda slični mleku kojem se vrši marketing ili se na bilo koji drugi način prezentira kao prikladan za ishranu odojčadi i male dece;

1.15.5. Dopunska hrana;

1.15.6. Flašice sa cuclom i cucla varalica;

1.15.7. Bilo koji drugi proizvod kojeg Ministarstvo zdravstva smatra kao "određeni proizvod" objavom u Službenom Listu, za potrebe ovog zakona.

1.16. **Promovisanje:** svako sredstvo i način koji se koristi za poboljšanje prodaje ili kupovine proizvoda, za promovisanje ideje ili pitanja, ili za izazivanje poželjnih efekata;

1.17. **Zdravstveni radnik:** svi zdravstveni stručnjaci, zdravstveni saradnici i ostali zaposleni u zdravstvenim ustanovama, uključujući i dobrovoljce;

1.18. **Majčino mleko:** mleko proizvedeno iz mlečne žlezde žene;

1.19. **Subjekt zakona:** fizičko i pravno lice u okviru delokruga ovog zakona;

1.20. **Dopunska hrana:** svaka vrsta hrane, industrijske ili domaće izrade, koja je primerena kao dopuna majčinom mleku ili dopunskoj formuli, kada majčino mleko ne može zadovoljiti prehrambene potrebe odojčeta starijeg od šest (6) meseci;

1.21. **Zaposlena porodilja** – zaposlena žena koja se nedavno porodila, u smislu ovog zakona, i o tome je obavestila svog poslodavca, u skladu sa ovim zakonom;

1.22. **Zaposlena dojilja** - zaposlena žena koja doji, u smislu ovog zakona, i o tome je obavestila svog poslodavca, u skladu sa ovim zakonom;

Član 4.

Zaštita ishrane majčnim mlekom

1. Ministarstvo zdravstva kreira zdravstvene politike i koordiniše aktivnosti koje su u vezi sa zaštitom ishrane isključivo majčnim mlekom tokom prvih šest (6) meseci života kao i nastavkom ishrane majčnim mlekom za odojčad starosnog uzrasta do dve (2) godine ili više, putem promovisanja prednosti dojenja i podsticanja majki da doje svoju odojčad.
2. Zaštita dojenja u zdravstvenoj ustanovi regulisana je podzakonskim aktima, u skladu sa "Deklaracijom Innocenti" iz 1990 i 2005 godine, "Deset koraka do uspešnog dojenja", "Međunarodnim kodeksom marketinga zamene majčinog mleka" i relevantnih rezolucija skupštine Svetske zdravstvene organizacije, kao i „Globalnom strategijom za ishranu odojčadi i male dece“.
3. Zdravstveni radnici treba da štite ishranu majčnim mlekom putem promovisanja i podsticanja na osnovu procedura utvrđenim podzakonskim aktom u skladu sa stavom 2. ovog člana.
4. Svi oblici promovisanja i podsticanja ishrane majčnim mlekom treba da pruže tačne informacije koje su osnovane na naučnim dokazima o: prednostima dojenja, pravilnoj majčinoj ishrani, pripremi majke i odojčeta za dojenje i o nedostacima ishrane zamenskog majčinog mleka.
5. Trudnica, roditelj, staratelj i i uža porodica odojčeta u zdravstvenoj ustanovi treba da imaju zagaranтовan pristup informacijama i materijalima koji podstiču i promovišu dojenje, koji su zasnovani na naučnim dokazima i odobreni od strane Ministarstva zdravstva, odnosno njenih ovlašćenih subjekata, koji su definisani u podzakonskom aktu iz stava 2 ovoga člana.
6. Zdravstveni stručnjaci obavezni su da vrše zdravstvenu edukaciju u vezi sa ishranom majčnim mlekom, putem pružanja informacija i obezbeđivanja materijala iz stava 5 ovog člana.
7. Ministarstvo zdravstva zadržava pravo donošenja podzakonskih akata iz oblasti ishrane za odojčadi i malu decu u sprovođenju uputstava, kodeksa prakse i međunarodnih standarda ishrane poznati kao Codex Alimentarius.

Član 5.

Prava zaposlene dojilje na dojenje

1. Svakoј zaposlenoj dojilji sleđuju sva prava zagaranтовana relevantnim zakonima na snazi na Kosovu.
2. Svaka zaposlena dojilja, ukoliko ne iskoristi pravo na porodiljsko odsustvo, nakon što dete napuni šest (6) meseci, u skladu sa odgovarajućim zakonskim odredbama na snazi, od šestog meseca do godine dana ima pravo na plaćeni odmor za dojenje dva (2) sata dnevno unutar radnog vremena, ne računajući redovni dnevni odmor u toku radnog vremena, u skladu sa ovim zakonom.

3. Svaka zaposlena dojlja, nakon što dete napuni godinu dana, ima prava na jedan (1) sat ne plaćenog odmora za dojenje u toku radnog vremena, ne računajući redovni dnevni odmor, sve dok dete ne napuni dve godine.

4. Svaka zaposlena dojlja, u dogovoru sa poslodavcem, svoj plaćeni odmor od jednog (1) ili dva (2) sata dnevno može iskoristi u toku radnog vremena. O tome kada želi da iskoristi svoj plaćeni odmor, dojlja pismeno obaveštava poslodavca, zajedno sa potvrdom lekara da je dojlja.

Član 6. **Apsolutna zabrana izlaganja**

Dojlju, ni u kom slučaju ne treba raspoređivati na radnim mestima na kojima se njeno ili zdravlje njenog deteta izlažu opasnosti, u skladu sa zakonskim odredbama na snazi.

Član 7. **Ambalaža i etiketa određenih proizvoda**

1. Određeni proizvodi koji se uvoze, proizvode, kojima se trguje i koji se prodaju na tržištu Kosova, treba da budu u skladu sa odredbama koje su predviđene ovim zakonom.

2. Zabranjuje se uvoz, proizvodnja, ponuda, kupovina, prodaja i promet određenih proizvoda na tržištu, čije su pakovanje i etiketa u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

3. Etiketa mlečne formule i dopunske formule treba da bude dizajnirana na način da se jasno razlikuje takvi proizvodi kako bi se pružile neophodne informacije o pravilnoj upotrebi proizvoda, a da ne obeshrabruje ishranu majčinim mlekom. Zahtevi, ograničenja i zabrane koje su određene u ovom i stv. 5. i 7. ovog člana, treba primeniti i u vezi prezentacije proizvoda, naročito njihov oblik, izgled ili pakovanje, korišćeni materijali za pakovanje, način na koji su raspoređeni i podešavanje u kome su prikazani i reklamiranje.

4. Pakovanje ili etiketa određenih proizvoda, osim flašice sa cuclom i cucle varalice, koji se uvozi, proizvodi, prodaje, nudi, ili u bilo kom obliku nalazi u prometu na tržištu, treba da sadrži etiketu postavljenu na vidnom mestu, sa jasnom i razumljivom porukom, na zvaničnom jeziku, koja sadrži sledeće podatke:

4.1. potpuna i jasna uputstva o upotrebi i načinu pripreme određenih proizvoda, rečima ili lako razumljivim crtežom;

4.2. uzrast za koji se preporučuje upotreba određenog proizvoda, rečima ili brojem, koji u slučaju dopunske hrane neće biti manji od šest (6) meseci;

4.3. napomena o opasnostima i posledicama u slučaju nepravilne pripreme i slučaju upotrebe koja nije za preporučeni uzrast;

4.4. pune podatke o sadržaju, sastojcima i izvršenim analizama određenih proizvoda;

4.5. uslove transporta i čuvanja ,pre i posle otvaranja pakovanja određenog proizvoda, uzimajući u obzir klimatske uslove;

4.6. serijski broj proizvodnje, datum proizvodnje, rok upotrebe ili/i datum isteka roka; i

4.7. ime i adresu proizvođača ili lokalnog distributera;

5. Na ambalaži i etiketi određenih proizvoda, uz izuzetak dodatne hrane, zabranjuje se sadržaj bilo koje fotografije, crteža, portreta ili grafičkog prikaza, osim ilustriranja načina upotrebe proizvoda.

6. Na ambalaži ili etiketi određenih proizvoda, sa izuzetkom dopunske hrane, zabranjuje se bilo koja vrsta sadržaja koji ukazuje ili sugeriše da postoji veza između određenog proizvoda ili njegovih sastojaka i zdravlja, uključujući i fiziološku ulogu nutrienata koji su neophodni za rast, razvoj i normalno funkcionisanje ljudskog organizma.

7. Osim zahteva iz stava 4. ovog člana ambalaža ili etiketa određenih proizvoda treba da sadrži:

7.1. za mlečnu formulu i dopunske formule:

7.1.1. reč PAŽNJA napisana velikim štampanim slovima ispod koje je napisano: „Dojenje je najbolje. Majčino mleko je idealna hrana za zdrav rast i razvoj odojčadi i male dece; štiti od proliva i ostalih bolesti“ napisana slovima veličine ne manje od jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva milimetra (2 mm) visine;

7.1.2. reč „pažnja“ ispod koje je napisano: „Pre nego što odlučite da dopunite ili zamenite dojenje sa ovim proizvodom, potražite savet od zdravstvenog stručnjaka“. Radi zdravlja vašeg deteta sledite sva uputstva za upotrebu. Ukoliko koristite flašicu, vaše odojče može da odbije dojenje. Koristite čašu tokom ishrane jer to utiče na higijenu“, slovima veličine ne manje od jedne trećine slova u nazivu proizvoda ,a ni u kom slučaju manje od jedan (1) i po milimetar (1.5 mm) visine.

7.2. Na uputstvima za pripremanje mlečne formule ili dopunske formule u obliku praha treba biti naznačeno:

7.2.1. da formula u obliku praha, tokom procesa proizvodnje može biti zagađena mikroorganizmima;

7.2.2. da je važno da se formula pripremi za jednu upotrebu, vodom čija je temperatura iznad sedamdeset stepeni Celzijusa (70°C);

7.2.3. da nakon završene ishrane, preostalo mleko odmah treba baciti;

7.2.4. da sadrži grafikon ishrane i uputstvo za upotrebu;

7.2.5. da sadrži specifikaciju izvora proteina;

7.2.6. da se zabranjuju natpisi „humanizovano“ i „maternalizovano,, i slično, kao i svako poređenje sa majčinim mlekom;

7.2.7. da se zabranjuje svaki tekst koji može da obeshrabri ishranu majčinim mlekom;

7.2.8. kod dopunske formule, izjavu da ovaj proizvod nije pogodan za upotrebu odojčadi mlađe od šest (6) meseci.

8. Pakovanje ili etiketa kondenzovanog ili obranog mleka, u tečnom obliku ili u prahu, koje je kupljeno ili bilo koje drugo koje je prikladno za odojčad, treba da sadrži tekst: “Ovaj proizvod nije pogodan za ishranu odojčadi“, slovima ne manjim od jedne trećine veličine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva (2) milimetra visine.

9. Pakovanje ili etiketa običnog mleka ili mleka sa niskim procentom masti, tečnog ili u prahu, koje je kupljeno ili bilo koje drugo pogodno za odojčad treba da sadrži tekst: “Ovaj proizvod se ne sme koristiti kao jedini izvor hrane za bebe“, slovima ne manjim od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva (2) milimetra visine.

10. Pakovanje ili etiketa flašice sa cuclom kao i varalica, osim što treba biti u skladu sa zahtevima podstv. 4.6. i 4.7. ovog člana, treba da sadrži na vidnom mestu, jasnu, razumljivu i lako čitljivu poruku, na službenim jezicima, sledeće podatke:

10.1. izraz "pažnja" napisan velikim štampanim slovima ispod kojih je napisano: „Dojenje majčinim mlekom je najbolje. Majčino mleko je idealna hrana za zdrav rast i razvoj odojčadi i male dece; Štiti od proliva i ostalih bolesti“ napisano slovima ne manjim od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manje od dva (2 mm) milimetra visine;

10.2. sadrži tekst:“PAŽNJA: Za zdravlje vašeg deteta je važno da pažljivo sledite sva uputstva za pranje i sterilizaciju. Ukoliko koristite flašicu, vaše odojče može da odbije dojenje. Hranjenje deteta čašom je higijenskije od flašice sa cuclom“, slovima ne manjim od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manjim od dva (2 mm) milimetra visine;

10.3. uputstvo za čišćenje i sterilizaciju, rečima i grafičkim prikazom;

10.4. ime i prezime domaće adrese proizvođača ili distributera.

11. Na pakovanju ili etiketi cucle varalice, treba da piše slovima veličine ne manjim od veličine jedne trećine slova u nazivu proizvoda, a ni u kom slučaju manjim od dva (2 mm) milimetra visine: „ PAŽNJA“: Korišćenje cucle varalice može negativno uticati na dojenje“.

Član 8.

Sastav, promet i uvoz određenih proizvoda

1. Određeni proizvodi mogu da uđu u prometu na tržištu Kosova samo ukoliko ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom i drugim zakonima na snazi.

2. Uvoz i promet određenih proizvoda na Kosovu treba da zadovolji međunarodne kriterijume u vezi sa tim proizvodom kao i da ne sadrži nijednu štetnu supstancu u količini koja ugrožava zdravlje odojčeta i malog deteta.

Član 9. **Zabrana promovisanja određenih proizvoda**

1. Zabranjeno je promovisanje određenih proizvoda u javnosti, u bilo kom obliku, direktno ili indirektno, od strane proizvođača, distributera, marketinškog osoblja ili ostalih fizičkih i pravnih lica koja deluju u njihovo ime.

2. Zabrana promovisanja određenih proizvoda iz stava 1. ovog člana, uključuje:

2.1. pisane reklame, audio ili vizuelni format, uključujući internet ili socijalne medije;

2.2. mesta za prezentaciju, demonstriranje i testiranje proizvoda;

2.3. distribuciju i davanje bilo kome jednog ili više uzoraka ili pakovanja određenog proizvoda;

2.4. podsticajne metode koje povećaju prodaju, kao što su reklamiranje proizvoda po sniženim cenama, raspodela/prodaja kupona za kupovinu po sniženoj ceni, premije, rabati, posebna sniženja, prodaja ispod tržišne cene, povezana prodaja, pokloni ili nagrade;

2.5. distribucija i donacija obrazovnog edukativnog informativnog materijala, u bilo kom obliku, koji se odnosi na ishranu odojčadi i male dece;

2.6. sprovođenje obrazovnih aktivnosti u vezi ishrane odojčadi i male dece;

2.7. obezbeđivanje ili ponudu javnosti ili trudnicama, majkama ili članovima njihovih porodica, proizvoda po sniženim cenama, uzorke, poklone, bilo direktno ili indirektno, preko sistema zdravstvene zaštite ili bilo kog drugog oblika promocije.

3. Kao izuzetak, proizvođač, distributer, osoblje marketinga ili bilo koje fizičko ili pravno lice koje deluje u njihovo ime može dodatno da promoviše dopunsku hranu u sledećim okolnostima:

3.1. kada se njihova promocija ne obavlja u zdravstvenoj instituciji i institucijama za negu odojčadi i male dece; i

3.2. kada svaki materijal, bilo kog oblika, koji promoviše dopunsku hranu podstiče isključivo dojenje majčinim mlekom u prvih šest (6) meseci života i uzrasta do dve (2) godine i više.

4. Proizvođaču, distributeru i svakom fizičkom i pravnom licu zabranjeno je:

4.1. da nudi zdravstvenim radnicima, zdravstvenim ustanovama, profesionalnim zdravstvenim udruženjima i ustanovama za negu odojčadi i male dece bilo koju količinu

određenih proizvoda po nižoj ceni od cene objavljene za prodaju na veliko, ili ukoliko nije objavljena, po ceni nižoj osamdeset posto (80 %) od maloprodajne cene;

4.2. da nudi ili da besplatno zdravstvenim radnicima, zdravstvenim ustanovama ili pravnim subjektima određene proizvode;

4.3. da donira ili deli zdravstvenim radnicima, zdravstvenim ustanovama, profesionalnim zdravstvenim udruženjima i ustanovama za negu odojčadi i male dece, usluge, opremu ili materijale npr. olovke, kalendare, plakate, postere, sveske za beleške, grafikone rasta, igračke, ili u bilo kom drugom obliku, koji upućuje ili promovise ime ili logo kompanije ili određeni proizvod;

4.4. da nudi ili daje nagrade, poklone, finansijsku ili drugu korist zdravstvenim ustanovama, zdravstvenim radnicima, profesionalnim zdravstvenim udruženjima i institucijama za negu odojčadi i male dece, kao što su: studijske posete, fondovi za naučna istraživanja, fondovi za sastanke, seminare, kontinuirano profesionalno obrazovanje, obuke, konferencije i druge slične oblike;

4.5. da sponzoriše različite programe u štampanim, elektronskim, audio – vizuelnim medijima, događaje, kampanje, takmičenja, telefonske linije za savetovanje, ili druge slične aktivnosti vezane za zdravlje majke i deteta;

4.6. da uračuna količinu prodaje određenih proizvoda prilikom kalkulacije profita ili bonusa zaposlenih, kao i da utvrdi kvote za prodaju određenih proizvoda;

4.7. da uračuna količinu prodaje određenih proizvoda prilikom kalkulacije dobiti ili bonusa trgovinsko-ekonomskih subjekata, kao i da utvrdi kvotu za prodaju određenih proizvoda.

Član 10.

Zabrane za zdravstveno osoblje, zdravstvene ustanove i zdravstvena udruženja

1. Zdravstvenim radnicima, zdravstvenim ustanovama i profesionalnim zdravstvenim udruženjima zabranjeno je da:

1.1. primaju nagrade, poklone, doprinose ili koristi, finansijske ili druge prirode, bilo koje vrednosti od proizvođača, distributera ili bilo kog zakonskog subjekta za određene proizvode;

1.2. primaju ili raspodeljuju uzorke određenih proizvoda;

1.3. promovisu i podstiču upotrebu određenih proizvoda, osim u izuzetnim slučajevima kada postoje dokumentovane medicinske indikacije za njihovu upotrebu.

2. Zdravstvenom radniku je zabranjen marketing određenih proizvoda.

3. Zdravstveni stručnjak zdravstvene ustanove je obavezan da pripremi hranu koja zamenjuje majčino mleko, samo u slučaju kada je to neophodno medicinskom indikacijom koja je dokumentovana lekarskim izveštajem.

4. Zdravstveni stručnjak u zdravstvenoj instituciji je obavezan da upozna i uputi roditelja ili staratelja odojčeta i malog deteta, na mogućnost ishrane određenim proizvodima, samo u slučaju kada je to neophodno medicinskom indikacijom koja je dokumentovana lekarskim izveštajem.

5. Određeni proizvodi se mogu upotrebiti u cilju profesionalnog vrednovanja ili istraživanja na nivou institucije, samo u uz prethodno pismeno odobrenja Ministarstva zdravlja.

Član 11. Odobrenje donacije

Izuzetno, proizvođač, uvoznik ili distributer mogu donirati opremu, vaspitni materijal i određene proizvode samo nakon pismenog odobrenja Ministarstva zdravlja. Ta donirana oprema i materijali ne mogu nositi naziv ili logo kompanije, ne mogu se referisati na mlečnu formulu i mogu se distribuirati samo preko institucija zdravstvenog sistema.

Član 12. Nadzor

1. Nadzor sprovođenja odredbi ovog zakona u zdravstvenim ustanovama obavljaju sledeći administrativni organi:

1.1. Ministarstvo zdravlja – Odsek za zdravlje majke, deteta i reproduktivno zdravlje;

1.2. direktor zdravstvene ustanove;

1.3. koordinator za kvalitet zdravstvene ustanove;

1.4. organizacije civilnog društva i ostale organizacije koje se, na osnovu sporazuma sa Ministarstvom zdravlja, bave ohrabrivanjem, zaštitom i promovisanjem pravilne ishrane odojčadi i male dece.

2. Koordinator za kvalitet zdravstvene ustanove obaveštava napismeno direktora zdravstvene ustanove o nalazima tokom praćenja, koji je potom obavezan da preduzme mere i otkloni uočene nepravilnosti tokom nadzora i o tome pismeno informiše Odsek za zdravlje majke i deteta i reproduktivno zdravlje u Ministarstvu zdravlja.

3. U slučaju potrebe, Odsek za zdravlje majke, deteta i reproduktivno zdravlje, napismeno obaveštava nadležni inspektorat o nalazima tokom monitoringa.

Član 13. Nadzorni i inspeksijski organi

1. Sprovođenje ovog zakona nadgledaju inspektorati i drugi organi, na osnovu dole navedenih utvrđenih nadležnosti:

1.1. zdravstvena inspekcija nadgleda sprovođenje člana 4. stv. 3. 5. 6. člana 9. stav 1. stav 2. podstavovi 2.3. 2.5. 2.6. 2.7. člana 9. stav 3. podstavovi 3.1. člana 9. stav 4. podstavovi 4.1. 4.2. 4.3. 4.4. čl. 10. i 11.

1.2. inspekcija rada nadgleda sprovođenje čl. 5. i 6. i člana 9. stav 1. člana 9. stav 4. podstavovi 4.1. 4.2. 4.3. 4.4. i 4.6.

1.3. Agencija za veterinu i ishranu nadgleda sprovođenje člana 7.

1.4. Inspektorat obrazovanja nadgleda sprovođenje člana 9. stav 1. član 9. stav 2. podstavovi 2.5. 2.6. član 9. stav 3. podstavovi 1. član 9. stav 4. podstavovi 4.1. 4.2. 4.3. i 4.4.

1.5. Tržišna inspekcija nadgleda sprovođenje člana 7. stav 1. člana 9. stav 1. člana 9. stav 2. podstavovi 2.2. 2.3. i 2.4. član 9. stav 4. podstavovi 4.2. i 4.7.

1.6. Komisija za medije nadgleda sprovođenje člana 9. stav 1. člana 9. stav 2. podstavovi 2.1. 2.5. člana 9. stav 4. podstavovi 4.5.

Član 14. **Administrativne sankcije**

1. Subjekti se kažnjavaju novčanom kaznom za dole navedene prekršaje:

1.1. za prekršaj člana 4. ovog zakona, fizičko lice se kažnjava novčanom kaznom od pet stotina (500,00) evra;

1.2. za prekršaj čl. 5. i 6. ovog zakona, mala preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od hiljadu (1,000.00) evra, srednja preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od dve hiljade i pet stotina (2,500.00) evra, velika preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od pet hiljada (5,000.00) evra;

1.3. za prekršaj čl. 7. i 8. ovog zakona, mala preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od hiljadu (1,000.00) evra, srednja preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od dve hiljade i pet stotina (2,500.00) evra, velika preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od pet hiljada (5,000.00) evra; proizvođač, uvoznik i distributer se kažnjava novčanom kaznom od dvadeset hiljada (20,000.00) evra;

1.4. za prekršaj člana 9. ovog zakona, mala preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od hiljadu (1,000.00) evra, srednja preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od dve hiljade i pet stotina (2,500.00) evra, velika preduzeća se kažnjavaju novčanom kaznom od pet hiljada (5,000.00) evra; proizvođač, uvoznik i distributer se kažnjava novčanom kaznom od dvadeset hiljada (20,000.00) evra, fizičko lice se kažnjava novčanom kaznom od hiljadu (1,000.00) evra, dok se pravno lice i ostali entiteti kažnjavaju novčanom kaznom od pet hiljada (5,000.00) evra;

1.5. za prekršaj člana 10. ovog zakona, zdravstveni radnik se kažnjava novčanom kaznom od pet stotina (500.00) evra i u slučaju ponavljanja, oduzimanjem dozvole za rad u trajanju jedne (1) godine; zdravstvena institucija se kažnjava novčanom kaznom od pet hiljada (5,000.00) evra;

1.6. za prekršaj člana 11. ovog zakona, proizvođač, uvoznik i distributer se kažnjavaju novčanom kaznom od dvadeset hiljada (20,000.00) evra; zdravstvena institucija se kažnjava novčanom kaznom od pet hiljada evra (5,000.00) i preduzimaju se mere trajnog oduzumanja donacija.

Član 15. Ukidanje odredbe

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o podsticanju i zaštiti dojenja br. 02/L-81, Pravilnik br. 2007/7 o podsticanju i zaštiti dojenja, koji je usvojila Skupština Kosova i sve odredbe podzakonskih akata Ministarstva zdravlja koja su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 16. Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom listu Republike Kosova.

**Zakon br. 05/L-023
24. oktobar 2015.**

Predsednik Skupštine Republike Kosova

Kadri Veseli